

کاش می شد فقط بایستد

حمزه نوذری

جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

موشکی پر از ترکش در هوا منفجر می‌شود و حفره‌هایی بر در و دیوار شهر، ساختمان‌ها، مغازه‌ها و بر قلب و جان کودکان و زنان بر جای می‌گذارد. موشکی آمریکایی که نه برای تخریب ساختمان و تجهیزات نظامی، بلکه برای ایجاد حفره و زخم بر قلب و جان انسان‌ها شلیک شد. موشکی با هزاران ترکش که ارتش آمریکا در منطقه مسکونی آزمایش کرد، قلب مادری را سوراخ کرد. مادر رفت. سه فرزندش با تیرهای در بدن ماندند. ترکش‌ها توان حرکت را از دختر ۱۱ساله گرفته است. ساق پای پسر هفت‌ساله و دختر ۹ساله را شکافت و دختر هشت‌ساله دیگری را که همسایه آنها بود، قطع نخاع کرد. همه آنها در بعدازظهر نهم اسفند در حال بازی در کوچه بودند و مادر هم مراقب آنها بود که موشک‌ها بر سطح شهرک مسکونی منفجر شدند و هزاران ترکش بر سر اهالی شهر فرو ریخت. بعد از دو ماه از این فاجعه هنوز حفره‌ها بر در و دیوار شهر باقی مانده‌اند اما فاجعه آن است که تیر و ترکش‌ها نه‌تنها توان حرکت را از دختر ۱۱ساله گرفته که مادرش را هم از او گرفته است. او مانده و برادر و خواهری که توان راه‌رفتن ندارند. دختری ۱۱ساله که ترکش، راه‌رفتن را از او گرفته با چشمانی غم‌بار و و بی‌رمق در خانه‌ای در شهر لامرد بی‌توان و آندوهگین دیدم. نمی‌دانم او چطور این‌همه درد را تحمل می‌کند. آیا او قادر خواهد بود حفره‌هایی که پهلوی قلب مادرش را شکافت و زندگی را از او گرفت، فراموش کند. با خواهر و برادری که ترکش‌ها ایستادن روی پا را از آنها سلب کرده، چه کند.

چطور انسانی می‌تواند موشکی پر از ترکش را که فقط برای گرفتن تلفات انسانی طراحی شده، در منطقه غیرنظامی منفجر کند و بگوید خوش گذشت و ممکن است باز هم از این کارها بکنیم. چندین بار از انسان بودن خود شرمگین شدم. یکی از آنها بهار ۱۴۰۵ بود، وقتی رد حفره‌ها و سوراخ‌ها را بر تن شهر، زنان و کودکان دیدم. چطور می‌توان موشک‌های پر از ترکش را در بالای سر کوچه‌های منطقه مسکونی منفجر کرد؛ آن‌هم بعدازظهر که در شهرستان‌های کوچک، کودکان معمولاً برای بازی در کوچه هستند.

دختر ۱۱ساله غمگین که ترکش‌ها ایستادن روی پا را از او گرفته‌اند، چگونه می‌تواند دادخواه خون مادرش و بی‌توان شدن خواهر و برادرش شود؟ ژرف‌ترین تاسف هم او را تسلی نمی‌دهد. اما باید کاری کرد که دیگر چنین فاجعه‌ای برای هیچ‌کس رقم نخورد و شاید دختر ۱۱ساله با شنیدن این حرف کمی آرام شود. دختر ۱۱ساله سوگووار بود اما سوگوارتر، وقتی که نتوانیم از آینده‌ای با فجایعی مانند این جلوگیری کنیم. آیا بشر می‌تواند از حفره‌هایی که به دلیل جنگ در قلب و جان و پای کودکان ایجاد می‌شود، جلوگیری کند؟ از ۹ اردیبهشت که دختر ۱۱ساله و خواهر و برادرش را دیدم، این سؤال مدام برایم تکرار می‌شود. چه چیزی را و چگونه می‌توان برای او ترمیم کرد. اصلاً ترمیم‌کردن زندگی این دختر ۱۱ساله ممکن است؟ آینده برای او و خواهر و برادرش چگونه خواهد بود؟ بیایید کمی به این موضوع فکر کنیم و ببینیم چه کاری از دست‌مان ساخته است.

کاش می شد فقط روی پایش بایستد. صدای انفجار، خاک و خون، به‌خاک‌افتادن همسایه‌ها و اهالی محل، سوراخ‌شدن پاهای برادر و خواهرش و حفره در پهلوی قلب مادرش برای او همیشه خواهد ماند. من امیدوارم او و خواهر و برادرهایش دوباره بتوانند روی پای خود بایستند اما احتمالاً او به پهلوی قلب سوراخ‌شده مادرش فکر می‌کند.

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق ۸۶۰۳۶۱۱۹

دوشنبه ۱۴ اردیبهشت ۱۴۰۵
۱۶ ذی‌القعدة ۱۴۴۷
۴ می ۲۰۲۶
سال بیست و دوم
شماره ۵۳۷۶
۴۰ هزار تومان
۸ صفحه

روزنامه

در «شرق» امروز می‌خوانید:

سازمان اطلاعات سپاه:فضای تصمیم‌گیری برای آمریکا محدود شده است

یک نماینده مجلس:مردم حق دارند از وضعیت کشور مطلع شوند

در این گوشه دنیا/ مهرداد دانش

شرق

نگاهی به معادلات سیاست داخلی و تأثیر آن بر مناسبات سیاست خارجی در گفت‌وگو با حسین مرعشی

معمای مذاکره

گزارش تیتربیک را در صفحه ۲ بخوانید

این گزارش را در صفحه ۴ بخوانید.عکس: AP

چند پرسش اساسی درباره آینده ترکیه

همه نگرانی‌های اردوغان

یادداشت

مدافعان میراث فرهنگی را سرخورده و ناامید نکنید

مجموعه فرهنگی - هنری کاخ گلستان تنها میراث جهانی در شهر تهران است. اینکه از منظر نهادهای بین‌المللی کاخ گلستان فراتر از یک میراث ملی و در زمره میراث بشری قرار می‌گیرد، به دلیل ویژگی‌های ممتازی است که این مجموعه در قیاس با نمونه‌های مشابهش در سراسر دنیا دارد. یکی از این ارزش‌های منحصربه‌فرد، وجود مجموعه عظیم کتب خطی در کتابخانه قدیم سلطنتی کاخ است. همچنین آلبوم‌خانه عکس کاخ گلستان، دومین آرشیو عکس جهان پس از آرشیو سلطنتی کاخ ویندزور انگلستان است. شاخص دیگری که کاخ گلستان را در جهان ممتاز می‌کند، این است که اشیای این کاخ اعم از فرش‌ها، تابلوهای نفیس، آثار هنری، کتب خطی، آرشیو عکس و... همچنان در کاخ محفوظ است و به نغم گذر بیش از دو قرن و تغییر سلسله‌ها، وقوع انقلابات و شورش‌ها و تغییر حکومت‌ها و حتی جنگ و اشغال، این مجموعه سلطنتی هرگز غارت نشده و مورد هیچ‌گونه تعرض و تعدی قرار نگرفته است.

در جریان حمله اخیر اسرائیل و آمریکا به ایران، عرصه کاخ گلستان که ساختمان کلاتری میدان ارگ و ساختمان دادگستری در آن قرار داشت مورد، اصابت بمب‌ها یا موشک های مهاجمان قرار گرفت که آسیب بسیار گسترده‌ای به مجموعه میراث جهانی کاخ گلستان وارد کرد. از سوراخ‌شدن سقف‌های شیروانی تا فروریختن آئینه‌کاری‌ها، نابودی درها و پنجره‌های کاخ و از بین رفتن بخش‌های مختلفی از تزیینات معماری، فهرستی مختصر از آسیب‌های واردآمده به این مجموعه بود. در جریان این فاجعه وجود مدیری با سابقه، آزموده، مسئول و با تدبیر در کاخ گلستان، فقط نجات‌بخش این یگانه میراث بشری در پایتخت جمهوری اسلامی ایران بود. سابقه ۲۷ساله خدمت

میرسیداحمدمحیط طباطبایی

سرکار خانم آفرین امامی به میراث فرهنگی ایران و تجربه مدیریتی که در چهار کاخ و مجموعه تاریخی داشت، به درست‌ترین و دقیق‌ترین شیوه به کار آمدن تا پیش از حمله، اقدامات حفاظتی و بلافاصله بعد از حمله، اقدامات نجات‌بخشی برای کاخ‌موزه گلستان انجام بگیرد. این وقایع در حالی رقم خورد که سرکار خانم امامی در زمان حمله و آسیب به کاخ گلستان، به‌تازگی و بعد از انجام عمل جراحی از بیمارستان مرخص شده بود و در همین حال، بلافاصله بعد از وقوع فاجعه با ویلچر در محل حاضر شد. این حضور آنی با تن زخمی در محل خدمت را آقای دکتر نونکده، مدیر موزه ملی که به سبب نزدیکی به کاخ گلستان اولین فرد حاضر در محل وقوع فاجعه بودند، بر من روایت کرد. این عملکرد مسئولانه و دلسوزانه، در همان وقت مورد تقدیر و تحسین هم‌قطاران ایشان قرار گرفت. پیش از وقوع این حمله، در حالی که با آغاز جنگ، همه موزه‌ها و بناهای تاریخی رسماً تعطیل شدند، به دلیل حفاظت پیشگیرانه، تمامی اشیای کاخ که در معرض نمایش بودند به مخزن مجموعه منتقل شد و تمام لوسترها و چلچراغ‌ها با محافظ‌های نایلونی استار شدند. در نتیجه این اقدامات، هیچ شیئی در کاخ‌موزه آسیب ندید و کوچک‌ترین جزئی

یادداشت

معلم در عصر هوش مصنوعی؛ از انتقال دانش تا هدایت آینده

محمد سلیمی

رئیس مرکز امور بین‌الملل و مدارس خارج از کشور

جهان امروز با سرعتی در حال تغییر است که شاید بتوان گفت در تاریخ آموزش کم‌سابقه است. فناوری‌های نو، به‌ویژه هوش مصنوعی، نه‌فقط ابزارهای یادگیری را تغییر داده‌اند، بلکه خود مفهوم آموزش و یادگیری را نیز دست‌خوش تحول کرده‌اند. در چنین شرایطی، دیگر نمی‌توان آموزش را صرفاً انتقال اطلاعات دانست؛ آموزش بیش از هر زمان دیگری به فرایندی برای فهم جهان، تحلیل تغییرات و توانایی سازگاری با آن تبدیل شده و در این میان، نقش معلم همچنان مرکزی و تعیین‌کننده باقی مانده است.

اگر به تجربه کشورهای توسعه‌یافته نگاه کنیم، یک نکته مشترک به وضوح دیده می‌شود: آموزش موفق بر پایه مهارت‌هایی شکل می‌گیرد که فراتر از کتاب‌های درسی هستند؛ مهارت‌هایی مانند تفکر خلاق، تفکر نقاد، توانایی حل مسئله، سواد دیجیتال و یادگیری مادام‌العمر. در کنار اینها، موضوعاتی مثل خودآزمایی، سلامت روان و حتی نوع نگاه به محیط زیست و منابع طبیعی، جایگاهی جدی در نظام آموزشی پیدا کرده‌اند. در واقع، هدف آموزش دیگر فقط قبولی در آزمون نیست، بلکه آماده‌سازی انسان برای زندگی واقعی است.

در همین بستر، ورود هوش مصنوعی یک نقطه عطف مهم محسوب می‌شود. این فناوری از یک طرف امکاناتی فراهم کرده که تا چند سال پیش تصور هم دشوار بود؛ ازجمله شخصی‌سازی یادگیری، دسترسی سریع‌تر به منابع و کمک به تحلیل دقیق وضعیت یادگیری دانش‌آموزان. در بسیاری از موارد، حتی بخشی از کارهای تکراری و اداری معلمان را هم ساده‌تر کرده است.

اما از سوی دیگر، این تحول بدون چالش نیست. تجربه برخی نظام‌های آموزشی نشان می‌دهد اگر استفاده از این فناوری بدون چارچوب باشد، می‌تواند به وابستگی بیش از حد به ابزارها، کاهش ارتباط انسانی در کلاس و حتی ضعف در تفکر مستقل منجر شود. مسئله نابرابری دسترسی به امکانات دیجیتال نیز همچنان یکی از

مدیرعامل شرکت باآفرینی شهری ایران

مأموریت تازه بنای تاریخی و ارطان تشریح شد

بازگشت یک روایت

نیمه‌خاموش

۶

برگزیده‌ها

روایت شهروندان از فشار تأمین ودیعه و اجاره‌های جدید و جدال بر سر سرنگه داشتن استانداردهای زندگی

تهران در محاصره اجاره‌های نجومی

۵

روایتی تحقیقی از تغییرات بودجه خانوار ایرانی در شرایط جنگ

سفره ناتراز

۳

چه عواملی تهران را پایدار نگه داشته‌اند؟

بازگشت تردد ادامه تعلیق

۶

نگاه

خلیج فارس در آتش بس شکننده

یادداشتی از محسن شریف‌خدائی

۲

شکست ترامپ از تمدن ایران

یادداشتی از هانی رستگاران

۷

یادداشت

جنگ و گرانی‌های اخیر

احسان هوشمند

گرانی روزافزون کالاها و خدمات مورد نیاز عموم شهروندان، روز به روز فشار بیشتری به ایرانیان وارد می‌کند و عرصه‌های مختلف زندگی شهروندان را تحت تأثیر خود قرار داده است. روند رو به رشد گرانی، به‌ویژه در روزهای پس از توقف آتش‌بس، چهره خود را بیشتر نمایش داده است. مواد غذایی، میوه، مواد بهداشتی و خدمات درمانی و دارویی، قیمت خودرو و لوازم جانبی خودرو، اجاره مسکن و قیمت مسکن و مصالح ساختمانی و دیگر خدمات مورد نیاز عموم شهروندان با گرانی شدیدی روبه‌رو شده است. خدمات فرهنگی از جمله قیمت کاغذ و کتاب هم که از این قاعده مستثنا نبوده و روند خیره‌کننده قیمت کتاب عرصه را بر علاقه‌مندان تنگ کرده است. اگرچه روند افزایش قیمت کالاها

و خدمات، میراث وضعیت اقتصادی پیش از جنگ اخیر است، پس از وقوع جنگ و توقف آن، این روند شدت بیشتری به خود گرفته است.استمرار این روند پیامدهای نگران‌کننده‌ای در عرصه‌های مختلف زندگی فردی، خانوادگی و جمعی شهروندان ایرانی در پی داشته است. این روند در کنار تعطیلی شماری از واحدهای تولیدی، صنعتی، خدماتی و گردشگری موجب بیکاری گروه پرشماری از هم‌وطنان شده و به این ترتیب نتیجه این روند در فقر جمعیت بیشتری به صورت گسترده‌تر و حادث نمایان می‌شود.

۱- اقدامات دولت برای مهار تورم در سال‌های اخیر نتیجه مشهودی در پی نداشته و روز به روز بر روند تورم افزوده شده و گرانی ناشی از این شرایط هم عرصه را بیشتر برای شمار قابل توجهی از ایرانیان تنگ کرده است. مشخص نیست برنامه دولت برای مهار تورم چیست؟ و برنامه احتمالی دولت بر چه پایه‌هایی استوار است؟ اما این

برنامه احتمالی و ابعاد آن هرچه باشد در عالم واقع نتوانسته به مهار تورم منجر شود.

۴

برنامه احتمالی و ابعاد آن هرچه باشد در عالم واقع نتوانسته به مهار تورم منجر شود.

۷